

Sygn. akt II Ca 363/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSA w SO Grzegorz Ślęzak SSR del. Piotr Fal (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletnich W. I. i M. I. (1) reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową A. I.

przeciwko M. I. (2)

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 26 marca 2013 roku, sygn. akt III RC 392/13

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym sentencji w ten tylko sposób, że termin podwyższenia alimentów ustala na dzień 11 września 2012 roku, a w pozostałej części apelację oddala.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 363/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 marca 2013 roku Sąd Rejonowy w Bełchatowie podwyższył alimenty od pozwanego M. I. (2) na rzecz małoletnich powodów W. I., M. I. (1) ostatni raz zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 15 grudnia 2010 roku w sprawie sygn. akt I C 797/10 z kwot po 400,00 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich powodów do kwot po 550,00 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich powodów poczynając od dnia 26 marca 2013 roku z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z kwot, z pozostawieniem bez zmian dotychczasowych warunków płatności, oddalił powództwo w pozostałej części; nakazał pobrać od pozwanego M. I. (2) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180,00 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa oraz kwotę 6,00 zł za klauzulę wykonalności oraz nadał wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowią przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 15.12.2010 r. wydanym w sprawie IC 797/10 rozwiązano przez rozwód związek małżeński A. I. i M. I. (2). W orzeczeniu tym ograniczono M. I. (2) władzę rodzicielską wobec małoletnich W.

i M. rodz. I. do współdecydowania o istotnych sprawach dzieci takich jak: kwestia wyboru szkoły, leczenia, wypoczynku. Ponadto zasądzono alimenty od M. I. (2) na rzecz małoletnich w kwocie po 400 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich.

Przedstawicielka ustawowa A. I. ma 44 lata, wykształcenie wyższe. Od dnia 01.09.2004 r. zatrudniona jest w T. E.-H. na stanowisku nauczyciela. Z tego tytułu w okresie od 01.10.2012 r. do 31.03.2013 r. otrzymała średnie miesięcznie wynagrodzenie w wysokości 3504 zł netto. Poza pensją uzyskuje dochód w kwocie 500 zł z tytułu organizowania w ciągu semestru 20 godzin dodatkowych zajęć pozalekcyjnych. Ponadto prowadzi działalności gospodarczą w zakresie nadzoru budowlanego i doradztwa. W 2012 r. przychód z tego tytułu wyniósł 36003 zł.

W majątku ma mieszkanie, w którym zamieszkuje razem z dziećmi. Miesięczne koszty jego utrzymania wynoszą ok. 700 zł. Ponadto na prawach wspólności majątkowej małżeńskiej posiada samochód osobowy. Zadłużona jest z tytułu 2 kredytów : hipotecznego zaciągniętego w kwocie 120 000 zł oraz odnawialnego uzyskanego w kwocie 3000 zł. Miesięczna rata kredytu hipotecznego wynosi ok. 746 zł.

Powód W. I. ma 16 lat. Jest uczniem I klasy technikum energetycznego w B.. Małoletni dojeżdża do szkoły komunikacją miejską, na którą bilet miesięczny kosztuje ok. 45 zł. Powód uczęszcza na odpłatne zajęcia z matematyki oraz języka angielskiego, które łącznie kosztują ok. 280 zł miesięcznie. Ponadto korzysta z basenu. Chodzi tam 3 razy w tygodniu. Koszt jednego wejścia to kwota ok. 5 zł.

W. I. ogólnie jest zdrowy, nie leczy się specjalistycznie. Nie posiada majątku oraz dochodów.

Powódka M. I. (1) ma 15 lat. Jest uczennicą II klasy gimnazjum. Ponadto uczy się w VI klasie cyklu sześcioletniego w Państwowej Szkole (...) w B.. Małoletnia uczęszcza również w szkole na zajęcia na basenie, których koszt stanowi kwotę ok. 65 zł za semestr. Ponadto powódka chodzi na prywatne lekcje z języka angielskiego i matematyki, których łączny koszt stanowi kwotę ok. 280 zł miesięcznie.

M. I. (1) ogólnie jest zdrowa, nie leczy się specjalistycznie. Nie posiada majątku oraz dochodów.

Pozwany M. I. (2) ma 39 lat, zatrudniony jest na stanowisku K. (...). Wynagrodzenie z tego tytułu wynosi ok. 3054 zł netto miesięcznie. W grudniu ubiegłego roku wypłacono mu nagrodę roczną w wysokości 1603,05 zł netto. Natomiast w styczniu br. otrzymał dodatkowe wynagrodzenie roczne w kwocie 2947,04 zł netto. Poza pensją nie ma innych dochodów.

W majątku posiada nieruchomość o powierzchni 1000m² położoną w miejscowości Z., która zabudowana jest domem jednorodzinny. Miesięczne koszty utrzymania domu wynoszą ok. 413 zł.

Jest zadłużony z tytułu zaciągniętego kredytu konsumpcyjnego w kwocie 10000 zł. Dodatkowo w zakładzie pracy uzyskał pożyczkę w wysokości 5000 zł.

M. I. (2) podjął niestacjonarne studia (...) stopnia w Wyższej Szkole (...) w W. na kierunku z. Nauka jest odpłatna, czesne wynosi ok. 380 zł miesięcznie. Studia będą trwały do lipca 2014 r.

Pozwany poza małoletnimi nie ma innych osób na utrzymaniu. Ostatni raz widział się z dziećmi w maju 2011 r.

Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo jest w części zasadne.

Podstawą prawną roszczenia jest przepis art. 138 kro, w myśl którego każda ze stron może domagać się zmiany orzeczenia o alimentach w razie zmiany stosunków. Przez zmianę stosunków rozumieć należy istotne zwiększenie bądź zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub też możliwości zarobkowych, majątkowych zobowiązanego do alimentacji w związku z czym zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga zmiany.

Sąd meriti stwierdził, że przedmiotowej sprawie wskazana zmiana stosunków nastąpiła. Przede wszystkim wzrosły usprawiedliwione potrzeby małoletnich oraz możliwości zarobkowe zobowiązanego. Istotny wpływ na powyższą zmianę miał wzrost kosztów utrzymania powodów wobec ich dorastania oraz rozpoczęcia kształcenia w szkołach wyższego szczebla. Jednocześnie zaznaczyć należy, że podnoszony przez A. I. fakt uczęszczania małoletniej M. I. (1) do szkoły muzycznej nie stanowi nowej okoliczności. Wydatki te uwzględnił już Sąd Okręgowy w swoim orzeczeniu wydanym w sprawie IC 797/10. Wskazał również, iż w drodze świadczenia alimentacyjnego zaspokojeniu podlegają nie wszystkie, a jedynie usprawiedliwione potrzeby dziecka. Biorąc pod uwagę wiek powodów, ich stan zdrowia, koszt wyżywienia, mieszkania, nauki Sąd określił miesięczne usprawiedliwione potrzeby W. i M. rodz. I. na kwoty po około 1000 zł. Tak ustalone potrzeby małoletnich są adekwatne do przeciętnego standardu życia ich rodziców.

Wysokość świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 kro).

W niniejszej sprawie wyznacznikiem możliwości zarobkowych M. I. (2) jest uzyskiwane przez niego wynagrodzenie za pracę, które od czasu wyrokowania w sprawie IC 797/10 wzrosło.

Ustalone w nowej wysokości świadczenie alimentacyjnie odpowiada zaistniałej zmianie stosunków. Realizuje również zasadę prawa do równej stopy życiowej dzieci i rodziców oraz leży w granicach możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Zasądzenie alimentów w wyższej kwocie oznaczałoby przerzucenie ciężaru utrzymania powodów na pozwanego w większym stopniu niż wynika to z okoliczności sprawy.

W pozostałym zakresie usprawiedliwione potrzeby małoletnich zaspakajać winna ich matka, na której także ciąży obowiązek alimentacyjny. Podkreślić trzeba, że przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów uzyskuje miesięczne dochody wyższe od poborów pozwanego o ok. 600 zł.

W przedmiocie kosztów sądowych Sąd Rejonowy rozstrzygnął w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.11.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167, poz.1398 ze zm.), a na podstawie art. 333 §1 pkt 1 k.p.c. orzekł o rygorze natychmiastowej wykonalności.

Apelację od powyższego wyroku wniosła przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów zaskarżając powyższy wyrok w części oddalającej jej powództwo o podwyższenie alimentów, co sprecyzowała na rozprawie apelacyjnej. Jednocześnie zaskarżyła datę wymagalności orzeczonych podwyższonych alimentów, wnosząc o oznaczenie daty początkowej podwyższenia alimentów daty złożenia przez nią pozwu o podwyższenie świadczeń alimentacyjnych.

Skarżąca w apelacji zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 233 k.p.c. i art. 316 k.p.c. przez pominięcie i nie ustosunkowanie się przez Sąd Rejonowy do przedłożonych przez nią dowodów w postaci rachunków na rzecz podstawy egzystencji małoletnich powodów z ostatnich czterech miesięcy.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca wskazała, że przeciągnięcie postępowania pierwszoinstancyjnego wynikało z umyślnego działania pozwanego, który był świadom, że jego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu przy jego dochodach Sąd nie uwzględni.

Na rozprawie apelacyjnej przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów popierała apelację, zaś pozwany wnosił o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Podzielając w pełni ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, Sąd Okręgowy uznał zarzuty podniesione w apelacji za częściowo uzasadnione.

Zasadny jest przede wszystkim zarzut błędnego określenia przez Sąd Rejonowy daty początkowej podwyższenia alimentów. Wraz z wytoczeniem powództwa przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów określiła żądanie i od tej daty wobec uwzględnienia powództwa o podwyższenie alimentów należało zasądzić na rzecz małoletnich powodów podwyższone alimenty.

Dlatego też Sąd Okręgowy w powyższym zakresie na podstawie art. 386 §1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i jako datę początkową obowiązku alimentacyjnego ustalił dzień 11 września 2012 r.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy uznał apelację za niezasadną.

W świetle pełnych i prawidłowych ustaleń Sądu pierwszej instancji brak było podstaw do twierdzenia, iż ustalone na kwoty po 550 zł na każdego

z małoletnich powodów nie odpowiadają potrzebom małoletnich powodów, które winien zaspokajać pozwany.

Sąd Okręgowy podziela w pełni stanowisko Sądu Rejonowego, iż potrzeby małoletnich powodów winny być zaspokajane przez oboje rodziców,

a obowiązek alimentacyjny matki nie może sprowadzać się li tylko do osobistych starań o wychowanie małoletnich powodów. Słusznie Sąd Rejonowy przyjął, że również matka małoletnich powodów winna w części pokrywać koszty utrzymania powodów. Należało również zgodzić się

z Sądem Rejonowym, że ustalenie świadczenia alimentacyjnego nie może być oderwane od przeciętnego standardu życia rodziców uprawnionych. W tym zakresie Sąd miał na względzie złożone przez przedstawicielkę ustawową małoletnich powodów zestawienia wydatków, lecz dokonał biorąc pod uwagę standard życia obojga rodziców ustalił we własnym zakresie usprawiedliwione potrzeby małoletnich, gdyż jedynie te podlegają zaspokojeniu w drodze alimentów. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz jego sytuacji społecznej i gospodarczej. Rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych (kulturalnych), także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego) według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb.

Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego modelu konsumpcji. Powyższe nie może być jednak oderwane od majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 §1 k.r.o.).

W ocenie Sądu apelacyjnego Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej oceny usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów z uwzględnieniem majątkowych możliwości zobowiązanego. Stąd też zarzuty skarżącej co do błędnego ustalenia przez Sąd Rejonowy usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych, bo do tego sprowadzał się jej zarzut pominięcia i nie ustosunkowania się przez Sąd Rejonowy do przedłożonych przez nią dowodów w postaci rachunków na rzecz podstawy egzystencji małoletnich powodów z ostatnich czterech miesięcy, nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy w prawidłowy sposób ustalił, że nastąpiła zmiana stosunków

w rozumieniu art. 138 k.r.o. uzasadniająca podwyższenie świadczeń alimentacyjnych. Zmiana powyższa nastąpiła zarówno w zakresie zwiększenia usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych wobec wzrost kosztów utrzymania

powodów wobec ich dorastania oraz rozpoczęcia kształcenia w szkołach wyższego szczebla, jak i możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji (wzrost wynagrodzenia o 27%).

Sąd pierwszej instancji miał te okoliczności na względzie częściowo uwzględniając żądania pozwu i podwyższając świadczenia alimentacyjne

o 150 zł co stanowi zwiększenie należnych świadczeń alimentacyjnych

o 37%. Nie można również nie dostrzegać, że również możliwości zarobkowe matki małoletnich powodów wzrosły (wzrost wynagrodzenia o 41%), co pozwala jej również, w zakresie nie pokrywanym przez świadczenia alimentacyjne, zaspokajać usprawiedliwione potrzeby małoletnich.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację w pozostałej części jako bezzasadną.